
ShaTpanchAshikA

షట్పంచాశికా

Document Information

Text title : ShaTpanchAshikA

File name : ShaTpanchAshikAVS.itx

Category : major_works, vAsudevAnanda-sarasvatI, vedanta

Location : doc_z_misc_major_works

Author : vAsudevAnandasarasvatI TembesvAmi

Proofread by : Sunder Hattangadi

Description-comments : From stotrAdisangraha

Latest update : December 31, 2018

Send corrections to : sanskrit at cheerful dot c om

This text is prepared by volunteers and is to be used for personal study and research. The file is not to be copied or reposted without permission, for promotion of any website or individuals or for commercial purpose.

Please help to maintain respect for volunteer spirit.

Please note that proofreading is done using Devanagari version and other language/scripts are generated using **sanscript**.

March 24, 2024

sanskritdocuments.org

షట్పంచాశికా

త్ర్యాత్మా సచ్చిత్సుఖో దత్తో రక్తోష్టాకాశదీపవత్ ।
మాయాబ్ధినౌర్ధృథాఽసజ్ఞా తద్భక్తిర్న తథా ప్లవః ॥ ౧॥

భవాధ్వతాపశ్రాన్తస్య సీతారామః సమాశ్రయః ।
యథాధ్వతాపశ్రాన్తస్య శీతారామః సమాశ్రయః ॥ ౨॥

భవామ్బుధినిమగ్నస్య తారిణీ భగవత్కథా ॥
యథామ్బుధినిమగ్నస్య తరణిర్విధిచోదితా ॥ ౩॥

భవతాపాభితప్తస్య శరణం న గురోః పరమ్ ।
దవతాపాభితప్తస్య శరణం న ధనాత్పరమ్ ॥ ౪॥

రోవతే సువిరక్తస్య న సాంసారికపుజ్కథా ।
యథా పితృజ్వరార్తస్య సురసాన్నాదిసత్కథా ॥ ౫॥

శృణోతి సర్వం సన్న్యస్య శ్రుతివార్తాం స ఆదరాత్ ।
పరవ్యసనినీ నారీ జారవార్తాం యథాఽఽదరాత్ ॥ ౬॥

కథఞ్చన త్యజేన్నైవ వివేకీ శాన్తిగేహినీమ్ ।
యథా కామసన్నప్తోఽవివేకీ కాన్తిగేహినీమ్ ॥ ౭॥

ముక్తిర్న సులభాఽధ్యాసభాతనానాత్వదర్శినః ।
ఆదర్శబిమ్బితానేకద్వారదర్శిశిశోరివ ॥ ౮॥

ధీమాఞ్చమాదిసమ్పన్నః సద్గురూక్త్యా లభేత్పదమ్ ।
చోరైస్త్వక్తో వనే యద్వత్తదభిజ్ఞిరా నరః ॥ ౯॥

భవాన్భూమేత్యకర్తాత్మత్వం వ్రజేత్సద్గురోర్గిరా ।
భిల్లపాలితరాటుప్త్ర ఆప్తోక్త్యా రాజతామివ ॥ ౧౦॥

కూటస్థసచ్చిదానన్తతనోర్భన్ధవిమోచనే ।
పుత్రస్య జాతివన్ధ్యాయా ఇవ జన్మోత్సవనాత్వయౌ ॥ ౧౧॥

వాచారమృణమాత్రం చిత్తనౌ విశ్వం న చాపరమ్ ॥
 వస్త్యస్తరం యథా ధ్యాస్తే రజ్ఞౌ సర్పవిసర్పణమ్ ॥ ౧౨ ॥
 ఏషయగ్రహణేచ్ఛా తు స్వాత్మవిజ్ఞానతః పురా ।
 ఆజ్ఞస్య శుక్తివిజ్ఞానాత్పురేవ రజనస్పుహా ॥ ౧౩ ॥
 భ్రమమాత్రమసద్విశ్వం జ్ఞాతం చేతేన కః సుఖీ ।
 కో నామ శుక్తిరోపేణ జాతో ధనసమృద్ధిమాన్ ॥ ౧౪ ॥
 జగదస్తిత్వవాదో న స్వాత్మజ్ఞానే ప్రకాశితే ।
 ధ్యాస్తే స్థాణౌ పిశాచాదిభ్రాన్తిరీప ఇవాహృతే ॥ ౧౫ ॥
 ఆశ్చర్యమేతద్విశ్వం న పురాద్యోర్ధ్వం న భాతి చేత్ ।
 భాతు నామేన్ద్రజాలాభం చిదాత్మని తు మాయయా ॥ ౧౬ ॥
 అసచ్ఛేజ్ఞస్య నేతోఽపి వ్యవహారః క్షణం కుతః ।
 నాయం దోషోఽపి జానన్సన్నిన్ద్రజాలం హి వీక్షతే ॥ ౧౭ ॥
 ఏకోఽపి సన్నయం భూమా మాయయా భాత్యనేకవత్ ।
 పుంసో యథాక్షిదోషేణ చన్ద్ర ఏకో ద్వితీయవత్ ॥ ౧౮ ॥
 ఆత్మోపాధివశాద్భృతి నిశ్చలోఽపి హి చఙ్చులః ।
 ఏకారీ నిర్వికారోఽపి జలోపాధిగతార్కవత్ ॥ ౧౯ ॥
 నిత్యం భ్రమాదివాభాతి మాయాభ్రమవిజ్రుమ్భితమ్ ।
 జగచ్ఛక్రం యథాఽలాతచక్రం భ్రాన్తదృశేరిహ ॥ ౨౦ ॥
 విద్యోతతే నాత్మవిద్యా యావత్తావచ్చిదమృరే ।
 వివిధం భాతి విశ్వం ఖే గన్ధర్వనగరం యథా ॥ ౨౧ ॥
 ఆరోపితజగద్భాద ఆత్మైకః పరిశిష్యతే ।
 శత్రూన్వత్వాఖిలాన్సుధే మహావీరో యథైకకః ॥ ౨౨ ॥
 విక్షేపః శిష్యతే మాయావరణేఽపి విఘాతితే ।
 ఉపాదానే వినష్టేఽపి కార్యం తిష్ఠతి హి క్షణమ్ ॥ ౨౩ ॥
 సమే ప్రారబ్ధభోగేఽపి జ్ఞానీ క్లిశ్యతి నాజ్ఞవత్ ।
 సమేఽప్యధ్వశ్రమేఽధ్వజ్ఞో దైన్యం వైతి యథాజ్ఞవత్ ॥ ౨౪ ॥
 పతత్వద్య యుగాస్తే వా వపుర్ముక్తస్య చిత్తనోః ।

కుమ్భే భగ్నే స్థితే వా ద్యోర్వానిలాభౌ కుతస్తతః ॥ ౨౫ ॥
 సజ్కుల్పమాత్రం విశ్వం సద్భాతి మన్దమతేర్యథా ।
 సజ్కుల్పమాత్రభాతా స్త్రీ సత్యా విరహిణో భ్రమాత్ ॥ ౨౬ ॥
 స్వస్వరూపస్థితౌ సత్యాం దుఃఖం నైవ సుఖాత్మని ।
 యథా వాస్యాదికే త్యక్తే కష్టం త్వష్టరి నైవ తత్ ॥ ౨౭ ॥
 నాధ్యాత్మికాదిచన్నోఽపిజాత్వేకరసతాం విభుః ।
 త్యజత్యాత్మా యథా లోకే పటతాం చిత్రితః పటః ॥ ౨౮ ॥
 కామం సృజతు కూటస్థే మాయా విశ్వం చిదమ్బరే ।
 నాస్య లాభో న వా హానిర్వర్షత్యాభే యథా దివః ॥ ౨౯ ॥
 కరణవ్యవహారైస్తు కూటస్థాత్మా న లిప్యతే ।
 న లిప్యతే యథా కూటో లోహానామపి తాడనైః ॥ ౩౦ ॥
 తత్తన్మయ ఇవాభాతోఽప్యాత్మా కోశేభ్య ఉత్తరః ।
 తేభ్యో వివేచితః శుద్ధః స్ఫటికో రజతో యథా ॥ ౩౧ ॥
 ముక్తాత్మా వ్యవహారేఽపి స్థితస్తేన న లిప్యతే ।
 అసంకత్యాత్తోఽన్యత్వాత్పద్మపత్రమివామ్బుసా ॥ ౩౨ ॥
 దేహాదితాపతప్తోఽహమితి ధీరవివేకినః ।
 పుత్రదారేషు తప్యత్సు తపమీతి మతిర్యథా ॥ ౩౩ ॥
 సచ్చిదానందరూపోఽహమేవం నిశ్చయవానపి ।
 మర్త్యోఽస్మీతి కదాచిద్దిగ్భ్రమవన్మనుతే క్షణమ్ ॥ ౩౪ ॥
 నిరాకృత్య త్యజేద్విశ్వం సారమాస్వాద్య నీరసమ్ ।
 యథా త్యజతి నిఃసారం ఫలం స్వాదు రసం పిబన్ ॥ ౩౫ ॥
 నాత్యంతాసన్నమాత్మానం మూఢః పశ్యతి దుష్టదృక్ ।
 యథా దివాన్ల ఉదితమర్కం లోకప్రకాశకమ్ ॥ ౩౬ ॥
 విభావ్యాఙ్గోఽన్యం ప్రపఞ్చం సుఖం చాపి బిభేతి యః ।
 దీపాదితా దృశ్యమానాం స్వచ్ఛాయామివ బాలకః ॥ ౩౭ ॥
 మాయా ఖాదివికారైర్న బ్రహ్మాన్యథయితుం క్షమా ।
 విమలం ఖం యథాఽధ్యస్తథర్మా మలినతాదయః ॥ ౩౮ ॥

వ్యభిచారిసుషప్త్యాదిదశా బుద్ధిగుణోదితాః ।
 బుధే స్వీయా న నిర్మోకా యథా సర్పగుణోదితా ॥ ౩౯॥
 వ్యవహారోఽఙ్గసాపేక్షః ప్నో(జ్ఞో) జాగ్రదితీక్షితః ।
 గృహిణో గేహసాపేక్షబాహ్యస్తర్వ్యవహారవత్ ॥ ౪౦॥
 యస్య నిద్రా సమాధిర్వా సుఖా సర్వోపసంహృతిః ।
 వ్యాపారకులితస్యేవ సుఖా సర్వోపసంహృతిః ॥ ౪౧॥
 కామం కరోతు విధితో ముక్తః కర్తాస్య తేన కిమ్ ।
 స్తోకాభ్రచ్చాదితోఽర్కో యో రాహుగ్రస్తో భవేత్స కిమ్ ॥ ౪౨॥
 మిథ్యాజగత్సముల్లాసాత్ప్రబుద్ధస్య కథం భయమ్ ।
 వ్యాఘ్రాదీన్పశ్యతః స్వప్నాత్ప్రబుద్ధస్య కథం భయమ్ ॥ ౪౩॥
 ఆదేయాత్మనిరీక్షార్థమనాత్మధియముజ్వలామ్ ।
 యథాఽఽన్యహీనముకరో ముఖసౌందర్యవీక్షణే ॥ ౪౪॥
 క్రమేణ వర్ధమానేఽస్తర్బోధే హర్షతమఃక్షయః ।
 కలాభిర్వర్ధమానేఽబ్జే యథా నైశతమఃక్షయః ॥ ౪౫॥
 ప్రాజ్ఞోఽపి బోధితోఽస్తర్బుగ్ధానాత్యన్యన్న కిఞ్చన ।
 గ్రాసే గ్రాసే బోధితోఽపి నిద్రాణ ఇవ బాలకః ॥ ౪౬॥
 స్వానుభూతిరసాస్వాదే విషయా విరసా విదః ।
 యథాఽఽరనాలం విరసం పరమామృతపాయినః ॥ ౪౭॥
 పూర్వాభ్యాససమాధిం జ్ఞో వాఙ్చత్యాప్తాఖిలాత్మనః ।
 కాలాత్యయాయ రాజేవ సుసమృద్ధోఽపి దేవనమ్ ॥ ౪౮॥
 నాఽఽనన్దయతి విధ్యాది నిస్త్రైగుణ్యాధ్వచారిణమ్ ।
 నిర్వాహారాలసనరం దేశికా దేశినం యథా ॥ ౪౯॥
 చిన్తయానోఽపి తత్త్వం స్వం స్వచ్ఛన్దో న నియమ్యతే ।
 సామ్రాజ్యగం స్వతన్త్రం చ ప్రజాభిరివ రాట్సుతః ॥ ౫౦॥
 పరమార్థదృశః క్వాపి నేష్టానిష్టే శుభాశుభే ।
 వృష్ట్యాఽవృష్ట్యాఽప్పురస్థసస్యవృద్ధిక్షయావివ ॥ ౫౧॥
 శ్రుత్యాద్యావృత్తియోగాగ్నుజ్వలితః పూర్వరూపభాక్ ।

జీవ ఆత్మైవ చాగన్తుమలదాహే సువర్ణవత్ || ౫౨||

కీటభ్రమరదృష్ట్యా న చిత్రం స్వధ్యానతః స్వతా |
నామరూపోపాధ్యపాయే సత్వైక్యం సరిదభివత్ || ౫౩||

చిత్రప్రాపఞ్చైశ్వర్యం తత్త్వజ్ఞం రజ్జాయేత్కథమ్ |
హాపైః స్త్రీవేషధృక్స్వజ్ఞహృదున్మథయతీహ కిమ్ || ౫౪||

జ్ఞానీ క్షీణాన్యకర్మాపి ప్రారబ్ధం సహతేఽవశీ |
వ్యాలగ్రాహీ గృహీతాహిర్యథా తక్మృతపీడనమ్ || ౫౫||

ప్రాప్తకామం స్థితప్రజ్ఞం స్వయం కామా విశన్తి తైః |
శాన్తో నోత్సర్పతి యథా పూర్ణాభిరచలామ్బుభిః || ౫౬||

యా షట్పంచాశికా వాసుదేవానన్దీయముద్గతా |
వానవాసీపురి తయా ప్రీయతామత్రినన్దనః || ౫౭||

శ్రీ పరమపూజనీయ శ్రీవాసుదేవానన్దసరస్వతీవిరచితా
షట్పంచాశికా సమూహార్ణా ||

Proofread by Sunder Hattangadi

ShaTpanchAshika

pdf was typeset on March 24, 2024

Please send corrections to sanskrit@cheerful.com

